LIKKUTEI TORAH · PARSHAS BEHAALOSCHA · MAAMAR 1

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

"When you raise up the lamps, toward the face of the Menorah…" (Numbers 8:2)

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/behaaloscha/1/

1 בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. הנה ענין המנורה נאמר בזכריה ראיתי והנה מנרת זהב כו'

"When you raise up the lamps, toward the face of the Menorah shall the seven lamps give light." Now, the matter of the Menorah is stated in Zechariah: "I saw, and behold, a menorah of gold," etc.

ואומר מה אלה אדוני ויאמר אלי זה דבר ה' אל זרובבל

And he says, "What are these, my lord?" And he said to me, "This is the word of Havayah to Zerubbabel."

פי' כי ענין המנורה הוא בחי' דבר ה' שהוא מקור נש"י [נשמות ישראל] וכמאמר ואתה נפחתה בי וכמ"ש ויפח באפיו נשמת וגו'

The meaning is that the matter of the Menorah is the level of "the word of Havayah," which is the source of the souls of Israel; as it is said, "and You breathed it into me," and as it is written, "And He breathed into his nostrils the soul of [life]," etc.

(עמ"ש בד"ה והיה מספר בנ"י [בני ישראל]) וישראל נקראו בשם זרובבל על שם וזרעתיה לי בארץ והם היו אז בגלות בבל גם הנשיא נק' זרובבל על שם זה.

(See what is written in the discourse beginning "And the number of the children of Israel shall be.") And Israel are called by the name Zerubbabel on account of [the verse] "And I will sow her for Me in the land," and they were then in the exile of Babylon; the prince, too, was called Zerubbabel on this account.

וזהו דבר ה' אל זרובבל והוא ענין המנורה כי הנשמה קרויה נר כמ"ש נר ה' נשמת אדם וכללות נש"י [נשמות ישראל] נקרא מנורה ויש בה בחי' ז' נרות שהם ז' מדרגות בעבודת ה' יש עובד מאהבה משוך כמים.

And this is "the word of Havayah to Zerubbabel," and it is the matter of the Menorah: for the soul is called a lamp, as it is written, "The soul of man is the lamp of Havayah," and the souls of Israel as a whole are called the Menorah. And it has the aspect of seven lamps, which are seven levels in the service of G-d: there is one who serves out of a love drawn like water,

ויש מאהבה כרשפי אש (ע' [עיין] בד"ה כי תבאו כו' ושבתה הארץ ומענין אהבה משוך כמים בד"ה אז ישיר כו' עלי באר)

and there is [one who serves] out of a love like flashes of fire (see the discourse beginning "When you come, etc. … the land shall rest"; and on the matter of a love drawn like water, the discourse beginning "Then [Israel] sang, etc. … Spring up, O well");

ויש ע"י התורה קו הממוצע (ע' [עיין] בד"ה לסוסתי ברכבי ובד"ה נאוו לחייך ובד"ה למען תהיה תורת).

and there is [service] through the Torah, the middle line (see the discourse beginning "To my mare among the chariots," and the discourse beginning "Your cheeks are comely," and the discourse beginning "So that the Torah of [Havayah] may be");

ויש ע"י נצחון לנצח ולהתגבר בעבודת ה' בסור מרע ועשה טוב (עמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים ובד"ה למנצח על השמינית ובד"ה אלה מסעי) ויש ע"י הודיה (עמ"ש בד"ה אתה הצבת כל גבולות ארץ ובד"ה יהודה אתה)

and there is [service] through victory, to prevail and to overcome in the service of G-d, in "turning from evil and doing good" (see what is written in the discourse beginning "And Netzach, this is Jerusalem," and in the discourse beginning "For the conductor, on the Sheminis," and in the discourse beginning "These are the journeys"); and there is [service] through acknowledgment (see what is written in the discourse beginning "You set all the borders of the earth," and in the discourse beginning "Yehudah, you").

וכן יש עבודה ע"י התנשאות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במשנה ס"פ י"ד דשבת כל ישראל בני מלכים הם וכמ"ש ויגבה לבו בדרכי ה' ויש ע"י שפלות כו':

And likewise there is service through uplifting oneself, as our Sages, of blessed memory, said in the Mishnah at the end of chapter 14 of Shabbos, "All Israel are children of kings," and as it is written, "And his heart was lifted up in the ways of Havayah." And there is [service] through lowliness, etc.

2 ב והנה אהרן הוא המדליק את הנרות הללו לפי שהוא משבעה רועים הממשיכים חיות ואלהות לכללות נש"י [נשמות ישראל]

2. Now, Aharon is the one who kindles these lamps, because he is one of the seven shepherds who draw down life-force (chayus) and G-dliness to the souls of Israel as a whole;

והוא ממשיך להעלות אהבה עזה להי', ולהגדיל מדורת אש האהבה כרשפי אש שלהבת מתלהטת בקרב איש ולב עמוק.

and he draws [this] down so as to raise up an intense love for G-d, and to enlarge the blaze of the fire of love, like flashes of fire, a blazing flame "within a man, and a deep heart."

3 ויובן בהקדים ההפרש ויתרון מעלת בחינת אהרן על מעלת ומדרגת אברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] שנקרא אברהם אוהבי.

This will be understood by first [explaining] the difference and the superior virtue of the level of Aharon over the virtue and rank of Avraham our father, peace be upon him, who is called "Avraham, who loves Me."

כי באברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] הוא אומר הלוך ונסוע הנגבה פי' שהלך ממדרגה למדרגה ממטה למעלה עד שנתדבק בבחי' הנגבה שהוא בחי' אהבת ה' לדבקה בו בדביקה וחשיקה וצמאון כו'.

For of Avraham our father, peace be upon him, it says, "going on and journeying toward the south (hanegbah)." That is, he went from level to level, from below to above, until he cleaved to the level of "toward the south," which is the level of love of G-d: to cleave to Him with attachment, desire and thirst, etc.

4 ועד"ז תקנו לומר ברוך שאמר תחלה ואח"כ פסוקי דזמרה עד שאח"כ מגיע למדרגת ואהבת שבק"ש [שבקריאת שמע] וגו'

And along these lines [the Sages] instituted that one say Baruch She'amar first, and afterwards Pesukei deZimrah, until afterwards one reaches the level of "And you shall love" in the Shema, etc.

כי ואהבת אינו ציווי על מדת האהבה טבעית שבלב כי הרי מדת אהבה זו הטבעית ודאי מוסתרת בלב כל אחד ואחד מישראל אלא ואהבת מלשון אבה שהוא פי' הרצון לפי שהרצון הוא פנימית המדות

For "And you shall love" is not a command concerning the natural attribute of love in the heart, since this natural attribute of love is certainly hidden in the heart of each and every Jew; rather, "And you shall love" (ve'ahavta) is from the term avah, which means will, because the will is the inner dimension (pnimiyus) of the emotive attributes (middos),

כמו שאנו רואים בחוש שהרצון מנהיג המדות של אדם שאפי' [שאפילו] אם יש לפניו דבר שיש בו תענוג לפי טבע המדות אם מסלק רצונו ממנו מפני איזה טעם ודעת אינו מקבל נחת ותענוג ממנו.

as we see tangibly that the will directs a person's emotive attributes: for even if there is something before him that holds delight according to the nature of the attributes, if he withdraws his will from it for some reason or consideration, he does not receive satisfaction and delight from it.

וכן להיפך אם יש לפניו חי"ו [חס ושלום] דבר של צער ויסורים והוא עושה רצונו לכך אינו מרגיש היסורים כ"כ [כל כך] והרי המדות תלוים ברצון והיינו שהוא פנימיותם וחיותם

And so too the reverse: if there is before him, G-d forbid, something of pain and suffering, and he sets his will toward it, he does not feel the suffering so much. Thus the attributes depend on the will; that is, it is their inner dimension and their life-force.

(כי הרצון הוא בחי' כתר ואית רצון ואית רצון עמ"ש מזה בד"ה ויקהל משה. עכ"פ [על כל פנים] גם רצון התחתון הנמשך מהשכל הוא למעלה מהמדות הנמשכים מהשכל.

(For the will is the level of Keser (the Crown), and there is will and there is will; see what is written on this in the discourse beginning "And Moshe assembled." At any rate, even the lower will, which derives from the intellect, is above the emotive attributes, which derive from the intellect.

והוא ענין פני המנורה והוא כלי לבחי' רצון העליון שלמעלה מהשכל שזהו ענין העלאת הנרות שע"י אהרן).

And this is the matter of "the face of the Menorah," and it is a vessel for the level of the supernal will, which is above intellect; and this is the matter of the raising up of the lamps that is done by Aharon.)

ועל זה מצוה הכתוב להפך רצונו ותשוקתו וחפצו לאהבה את ה' שלא יהיה לו חפץ ורצון אחר זולתו וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'.

And it is concerning this that the verse commands one to turn his will, his longing and his desire to loving G-d, so that he will have no other desire or will besides Him; as it is written, "Whom have I in heaven? And with You, I desire nothing on earth. My flesh and my heart are consumed," etc.

5 והאיך יהיה הדרך לאהבה זו ורצון זה הקדים הכתוב פסוק שמע ישראל ה' אלקינו וגו' להתבונן היטב ולשום על לבו איך שהוא ית' אחד בשמים ובארץ

And what is to be the way to this love and this will? Scripture placed before it the verse "Hear, O Israel, Havayah is our G-d," etc.: to contemplate well and to take to heart how He, may He be blessed, is One in the heavens and on the earth;

דהיינו אפי' [אפילו] בהשתלשלות שמים וארץ רוחניים וגשמיים בחי' ויק [וי קצוות] עולמות נפרדים הם מתאחדים ביחודו ית' מפני שהם בטלים אליו ית' דכולא קמיה כלא חשיב

that is, even in the chain of descending worlds (hishtalshelus) of heaven and earth, spiritual and physical, the level of the six extremities (vav ketzavos), separate worlds, they are united in His unity, blessed be He, because they are nullified to Him, blessed be He, for "all before Him is accounted as nothing."

כי למעלה מבחי' השתלשלות בחי' שמים וארץ לא שייך לומר עליו ית' לשון אחד כמ"ש במ"א ע"פ וארא אל אברהם כו',

For above the level of hishtalshelus, the level of heaven and earth, it is not fitting to use the term "One" of Him, blessed be He, as is explained elsewhere on [the verse] "And I appeared to Avraham," etc.;

ואפי' [ואפילו] במקור ההשתלשלות בחי' המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית נקרא הוי' אלקינו בחי' תרין ריעין דלא מתפרשין כי תמיד מחדש כו'

and even at the source of hishtalshelus, the level of "Who renews each day, continually, the work of creation," it is called "Havayah Elokeinu" (Havayah our G-d), the level of "two companions who never part," for He continually renews, etc.

ואין נופל לשון אחד כ"א בהשתלשלות בחי' שמים וארץ וכו' שהן בחי' ששה קצוות רוחניים וגשמיים שהם מעלמא דפרודא כו'.

And the term "One" applies only within hishtalshelus, the level of heaven and earth, etc., which are the level of the six extremities, spiritual and physical, which are of the world of separation (alma deferuda), etc.

6 והוא ית' אחד בהם לפי שהם מתייחדים ביחודו ובטלים אליו דקמיה כולא כלא חשיב. ששה קצוות רוחניים דכתיב לך ה' הגדולה והגבורה כו'

And He, may He be blessed, is One in them, because they are united in His unity and nullified to Him, for "before Him all is accounted as nothing." [These are] the six spiritual extremities, as it is written, "Yours, Havayah, is the greatness and the might," etc.,

וגם ששה קצוות גשמיים שהם הכולל דבחי' מקום וכדכתיב הנה מקום אתי שהמקום בטל אליו לפי שהוא ית' סובב כל עלמין ואינו נקרא לפניו ית' בשם מקום כלל

and also the six physical extremities, which make up the whole of the dimension of place, as it is written, "Behold, there is a place with Me": place is nullified to Him, because He, may He be blessed, encompasses all worlds (sovev kol almin), and before Him, may He be blessed, it is not called by the name "place" at all;

שהרי לפניו ית' לא שייך שום מקום וזמן שהם הם נבראים מאין ליש ולכן אומרים אח"כ בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד]

for before Him, may He be blessed, no place or time whatsoever applies, since they themselves are created from nothing into something. And therefore one says afterwards, "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever."

פי' כי מבחי' מלכותו נמשך בחי' מקום וזמן כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור רק שאינו אלא מבחי' שם לבד

The meaning is that from the level of His Malchus (sovereignty) the dimension of place and time is drawn forth, as it is written, "Your kingship is the kingship of all worlds, and Your dominion is in each and every generation"; only that it is from the level of a name alone,

שאינה אלא התפשטות זיו והארה כדי להאיר ממנו לזולתו שיהי' [שיהיה] נקרא שמו עליו בלבד וע' מזה בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ז [פרק ז'], וכאשר יתבונן היטב בדברים האלה ויהיו נקבעים בלבו באמת אזי לא יחפוץ חפץ אחר ורצון זולתו ית'.

which is nothing but an extension of radiance and illumination, to shine from Him to what is other than He, so that His Name will be called upon it, and that alone. And see on this in Sefer Shel Beinonim (Tanya), Part II, chapter 7. And when one contemplates these matters well, and they become truly fixed in his heart, then he will desire no other desire, nor any will apart from Him, may He be blessed.

7 וכמ"ש מי לי בשמים שהם תענוגים רוחניים ועמך לא חפצתי בארץ שהם תענוגים גשמיים, לפי שהכל הוא בחי' מקום וזמן,

As it is written, "Whom have I in heaven," which are spiritual delights, "and with You, I desire nothing on earth," which are physical delights; because all of it is the dimension of place and time.

אפי' [אפילו] כל השגות שמשיגים בעוה"ז הם נופלים תחת מקום וזמן ואי לזאת כלה שארי ולבבי להיות צור לבבי וכו' להיו' [להיות] בטל אליו ית' לדבקה בו לבדו ית',

Even all the perceptions that are attained in this world fall under place and time. And therefore, "my flesh and my heart are consumed," that there be "the Rock of my heart," etc.: to be nullified to Him, may He be blessed, to cleave to Him alone, may He be blessed.

(ולכן היה הלוך ונסוע הנגבה כי החסד הוא תחלת הו"ק [הוי קצוות] וע"ז נאמר אתה כהן לעולם והוא ג"כ בחי' יומם דאזיל עם כולהו יומין ע"כ ביטול הו"ק [הוי קצוות] רוחניים וגשמיים במקורם הוא ע"י בחי' החסד בחי' כהן דמשמש תחותוי בפי' יתרו דס"ז ע"ב,

(And this is why it was "going on and journeying toward the south": for Chesed (kindness) is the beginning of the six extremities, and of it is said, "You are a kohen forever"; and it is also the level of "by day" (yomam), which "goes along with all the days." Therefore the nullification of the six extremities, spiritual and physical, in their source is through the level of Chesed, the level of a kohen, "who serves beneath Him," in Parshas Yisro, folio 67b;

וכמו שהעלאת הקרבנות בהמות ששרשם מפני שור הוא ג"כ דוקא ע"י אריה דאכיל קרבנין, גם הנגבה נק' ימין ועיקר הכח בימין וצ"ל לאכללא שמאלא בימינא, ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בענין שאו ידיכם קדש כו'):

just as the raising up of the offerings, animals, whose root is from "the face of an ox," is also specifically through "the lion that consumes the offerings." Also, "the south" is called the right, and the main strength is in the right, and it is necessary "to include the left in the right." And see what is written in the discourse beginning "Go forth and gaze" on the matter of "Lift up your hands [in] holiness," etc.)

8 ג והנה כ"ז [כל זה] מעלת ומדרגת בחי' אברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] שאהבה זו נקרא אהבת עולם כי נלקחה מבחי' עולם מקום וזמן,

3. Now, all this is the virtue and rank of the level of Avraham our father, peace be upon him. This love is called "love of the world" (ahavas olam), because it is taken from the level of the world, place and time:

איך שהם בטלים אליו ית' ונק' ממטה למעלה לפי שהוא עבודת האדם פולחנא דרחימותא ממדרגה למדרגה כנ"ל

how they are nullified to Him, may He be blessed. And it is called "from below to above," because it is the service of man, "the service of love" (pulchana dirchimusa), from level to level, as mentioned above.

אבל בחי' אהרן הוא בחי' אחרת שהוא שושבינא דמטרוניתא בבחי' מלמעלה למטה דהיינו שכל חפצו ותשוקתו להיות נגלה כבוד ה' לעיני בשר שיהיה גילוי אלהותו ית' למטה כמו למעלה

But the level of Aharon is a different level: he is "the groomsman of the Queen" (shushvina dematronisa), in the manner of from above to below. That is, all his desire and longing is that the glory of G-d be revealed to eyes of flesh, that there be a revelation of His G-dliness, may He be blessed, below as above.

(וזהו כענין ההפרש בין רננה לשמחה המבואר במ"א בד"ה רני ושמחי) (וע' בפ' קרח דקע"ז ב' ובפ' שמיני דף ל"ח ע"ב ודף ל"ט ע"א ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] בפ' בהעלותך סד"ה מצות הדלקת נרות).

(And this is like the difference between rinah (joyous song) and simchah (joy), which is explained elsewhere, in the discourse beginning "Sing and rejoice.") (And see Parshas Korach, folio 177b, and Parshas Shemini, folio 38b and folio 39a, and the Likkutei Torah of the Arizal, Parshas Beha'alotcha, at the end of the discourse beginning "The mitzvah of kindling the lamps.")

וזהו איזהו חסיד המתחסד עם קונו עם קן דיליה כו' ולא כדי לדבקה בו ית' לרוות צמאונו לבד כו'

And this is [the meaning of] "Who is a chassid? One who acts kindly with his Maker (kono)," with "his nest" (kan dilei), etc., and not in order to cleave to Him, may He be blessed, to quench his own thirst alone, etc.,

כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פ' עשירי ופ' מ"א ועי"ש פ"י [פרק י' / פרשה י'] דלכך נקראים בני עלייה מפני שעבודתם הוא לצורך גבוה כו', ועפ"ז י"ל [יש לומר] [ועל פי זה] פי' לשון בהעלותך.

as is explained in Sefer Shel Beinonim (Tanya), chapter ten and chapter 41. And see there, in chapter 10, that they are therefore called "people of ascent" (bnei aliyah), because their service is for the sake of the Most High, etc. And according to this, one can explain the meaning of the expression "Beha'alotcha" ("when you raise up").

9 ואהבה זו באה ע"י אותה ההתבוננות עצמה שבק"ש [שבקריאת שמע] באחד כאשר ישים מרירות בנפשו על החשך המסתיר אלהותו שלא נראה לעיני בשר כ"א בחי' מקום וזמן והם רחוקים מאור פניו ית' דלית מחשבה תפיסא ביה [ביה] כלל

And this love comes through that very same contemplation in the Shema, on "One," when one brings bitterness into his soul over the darkness that hides His G-dliness, so that nothing is seen by eyes of flesh but the dimension of place and time; and they are far from the light of His countenance, may He be blessed, for "no thought can grasp Him at all."

ולא שייך בחי' מקום וזמן אלא בבחי' מלכותו יתי' שאז שייך לומר מֶלֶךְ מָלַךְ ימלוך כו'

And the dimension of place and time applies only to the level of His Malchus (sovereignty), may He be blessed, for then it is fitting to say "He is King, He was King, He will be King," etc.;

וכדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור שהעולמי' [שהעולמים] שהם בחי' מקום דור ודור שהם בחי' זמן נמשכו מבחי' מלכותו יתי' וממשלתו יתי'

and as it is written, "Your kingship is the kingship of all worlds, and Your dominion is in each and every generation": the worlds, which are the dimension of place, [and] "each and every generation," which is the dimension of time, are drawn from the level of His Malchus and His dominion, may He be blessed.

אבל ממהותו ועצמותו כבי' [כביה] רחוקים הם מאד בתכלית ואי לזאת יתמרמר נפשו מאד כאשר ישים אל לבו ירידה זו וריחוק זה

But from His being and essence, as it were, they are exceedingly and utterly far. And therefore his soul will be very embittered when he takes to heart this descent and this distance:

אשר ירדה נפשו מאד מאד בשפל המדרגות רחוק מה' בתכלית ויצעק אל ה' בצר לו להאיר לו אור ה' בתוך החשך ומסך המבדיל

that his soul has descended very, very low, into the lowest of levels, utterly far from G-d. And he will cry out to G-d in his distress, that the light of G-d shine for him within the darkness and the dividing screen.

(וכמ"ש במ"א בד"ה להבין פי' יג"מ [י"ג מדות] מי אל כמוך כו' בפי' וענין תשובה קדמה לעולם)

(As is explained elsewhere, in the discourse beginning "To understand the meaning of the Thirteen Attributes, 'Who is a G-d like You,'" etc., on the meaning and matter of "teshuvah (return) preceded the world.")

וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם (עמ"ש מזה בד"ה ביום השמיני עצרת) דהיינו שיהיה התגלות אלהותו לעולם כנ"ל.

And as it is written, "Whom have I in heaven? And with You, I desire nothing on earth. My flesh and my heart are consumed; the Rock of my heart and my portion is G-d forever (le'olam)" (see what is written on this in the discourse beginning "On the eighth day, an assembly"): that is, that there be a revelation of His G-dliness to the world (le'olam), as mentioned above.

והנה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] במרירות וצעקה זו גורם אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עד שיערה רוח ממרום להיות נגלה כבוד ה' וראו כל בשר עין בעין וגו'

Now, through the arousal from below (isarusa dilesata), in this bitterness and this outcry, he brings about an arousal from above (isarusa dileila), until "a spirit is poured out from on high," so that "the glory of Havayah is revealed, and all flesh shall see" "eye to eye," etc.

(וכמ"ש במ"א בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע וע' באדרא דקל"ז א') כשם שמלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב כך ממטה למעלה יראה לעיני כל בשר כמו למעלה,

(As is explained elsewhere, in the discourse beginning "When Israel put 'we will do' before 'we will hear'"; and see the Idra, folio 137a.) Just as from above to below "all before Him is accounted as nothing," so from below to above it will be seen by the eyes of all flesh as above.

וזהו בחי' אהרן אותיות נראה (כמ"ש בזהר פ' אמור דק"ג תחלת ע"א ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם)

And this is the level of Aharon, [whose name has] the letters of nir'eh, "seen" (as is written in the Zohar, Parshas Emor, folio 103, at the beginning of side a, and in the Mikdash Melech and in the Ramaz there).

וכמ"ש אשר עין בעין נראה אתה ה' וענך עומד עליהם פי' עין בעין יראו גילוי אלהותו דכולא קמיה כלא חשיב

And as it is written, "that You, Havayah, are seen eye to eye, and Your cloud stands over them." The meaning is: eye to eye they will see the revelation of His G-dliness, that "all before Him is accounted as nothing."

והענן והחשך שמסתיר יראו שהוא ענך שממך הכל א"כ אין שום הסתר והעלם לפניו ית' ח"ו [חס ושלום] שלפניו כחשיכה כאורה ואהבה זו שבבחי' ראיה זו נקרא אהבה רבה שהיא למעלה מבחי' אהבת עולם בחי' מקום וזמן כו'

And the cloud and the darkness that conceals, they will see that it is "Your cloud," for everything is from You. If so, there is no concealment or hiddenness at all before Him, may He be blessed, G-d forbid, for before Him "darkness is as light." And this love, which is in this level of seeing, is called "great love" (ahavah rabbah), which is above the level of "love of the world" (ahavas olam), the level of place and time, etc.

והיא קרבת ה' ממש במהותו ועצמותו כביכול ונק' מלמעלה למטה וכו' והמשכיל יבין (ועמ"ש בפ' תצוה ע"פ ועשית בגדי קדש לאהרן כו').

And it is actual nearness to G-d, to His very being and essence, as it were, and it is called "from above to below," etc.; and the discerning will understand. (And see what is written in Parshas Tetzaveh on [the verse] "And you shall make holy garments for Aharon," etc.)

וזאת יהיה חפצו ותשוקתו של אדם ואחר זה ימשוך להיות עזה כמות אהבה ורשפיה רשפי אש שלהבת יה רק לזאת שיהיה גילוי אלהותו ית' וכאשר החשך מכסה ומסתיר ומעלים קדושתו יתמרמר מאד (ועמ"ש סד"ה שימני כחותם מענין כי עזה כמות אהבה):

And this shall be a person's desire and longing. And after this he will draw down [a love] that is "fierce as death," whose "flashes are flashes of fire, the flame of Kah," only for this: that there be a revelation of His G-dliness, may He be blessed; and when the darkness covers, hides and conceals His holiness, he will be greatly embittered. (And see what is written at the end of the discourse beginning "Set me as a seal," on the matter of "for love is fierce as death.")

([הוספה: והטעם שע"י הדמעה והמרירות זוכה לאתעדל"ע [לאתערותא דלעילא] בבחי' עין בעין נראה כנ"ל היינו כמ"ש הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה]) (פ"ה דברכות דל"ב ע"ב ופ"ד דב"מ [דבבא מציעא] דנ"ט ע"א) ואע"פ [ואף על פי] ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו שנאמר אל דמעתי אל תחרש (תלים סי' ל"ט י"ג).

[Addition: And the reason that through the tears and the bitterness one merits an arousal from above, in the manner of "seen eye to eye," as mentioned above, is as Rabbi Chaim Vital wrote on the saying of our Sages, of blessed memory (chapter 5 of Berachos, folio 32b, and chapter 4 of Bava Metzia, folio 59a): "Even though the gates of prayer have been locked, the gates of tears have not been locked, as it is said, 'Do not be silent at my tears'" (Psalms, chapter 39, [verse] 13).

ופי' הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] משום דבדמעה מעורר עינים העליונים שהם נו"ה [נצח והוד] דחכמה כו'.

And Rabbi Chaim Vital explained: because with a tear one arouses the supernal eyes, which are Netzach and Hod of Chochmah, etc.

וביאור הדברים היינו כמבואר לקמן פ' ראה סד"ה כי תשמע בקול ענין לעשות הישר בעיני ה'

And the explanation of these words is as is explained below, in Parshas Re'eh, at the end of the discourse beginning "When you hearken to the voice," on the matter of "to do what is right in the eyes of Havayah."

היינו בחי' עיני הוי' אל צדיקים כשם שמלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב כך מלמטה למעלה יראה לעיני בשר כמו למעלה.

That is, the level of "the eyes of Havayah are toward the righteous": just as from above to below "all before Him is accounted as nothing," so from below to above it will be seen by eyes of flesh as above.

והמשכה זו זהו ע"י הדמעות שמוריד מעיניו במרירות על ריחוקו מה' כו' וע' במא"א [במאורי אור] אות דלת (ס"ז) מענין דמעה וב"נ שם ובאות מם (סצ"ב).

And this drawing down comes through the tears that he sheds from his eyes in bitterness over his distance from G-d, etc. And see in Me'orei Or, the letter dalet (section 17), on the matter of "tear," and in the Y.N. there, and in the letter mem (section 92).

שע"ז מעורר כביכול בחי' עינים העליונים להיות עיני ה' אל צדיקים פקח עיניך וראה כו'

For through this he arouses, as it were, the level of the supernal eyes, that there be "the eyes of Havayah toward the righteous," "Open Your eyes and see," etc.

ועיין עוד מענין היתה לי דמעתי לחם בספר עשרה מאמרות (מאמר חקור דין ח"א [חלק א'] ר"פ כ"ד)

And see further on the matter of "My tears have been my bread" in the book Asarah Maamaros (Maamar Chakor Din, Part I, at the beginning of chapter 24):

פי' שהלחם הוא בשומו ללבו שבחי' איה שהוא ג"ר [גי ראשונות] כח"ב [כתר חכמה בינה] הוא אלקיך כו' ע"ש ועמ"ש בפ' שמות ע"פ איה סופר כו'

the explanation is that the bread is when he takes to heart that the level of "Where" (ayeh), which is the first three [Sefiros], Keser, Chochmah and Binah, is "your G-d," etc.; see there. And see what is written in Parshas Shemos on [the verse] "Where is the scribe," etc.,

ובד"ה כי על כל כבוד בענין איה מקום כבודו כו' ועיין עוד מזה ברבות ס"פ מצורע פי"ט ובאיכה ר"פ בכה תבכה.]

and in the discourse beginning "For over all the glory," on the matter of "Where is the place of His glory," etc. And see further on this in the Midrash Rabbah, at the end of Parshas Metzora, section 19, and in Eichah [Rabbah], at the beginning of the section "She weeps bitterly."]

10 ד ובזה יובן מה שתקנו בתפלת ש״ע [שמונה עשרה] סלח לנו כי חטאנו אחר ק״ש [קריאת שמע] שמקבל עליו עול מלכות שמים ומצות ואהבת

4. And with this one will understand why they instituted in the prayer of Shemoneh Esreh "Forgive us, for we have sinned" after the Shema, in which one accepts upon himself the yoke of the kingdom of Heaven and the commandment "And you shall love."

כי הנה כתיב אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו פי׳ על עונותיהם הם מתענים ועושים תשובה

For it is written, "Fools, because of the way of their transgression, and because of their iniquities, afflict themselves." The meaning is: over their iniquities they afflict themselves and do teshuvah (return).

ופשעם שגדלה מעונותיהם. כי פשעים אלו המרדים (ועמ״ש בד״ה כנשר יעיר מענין כי פשענו וזהו והם פשעו בי. פי׳ בי היינו ע״ד מ״ש בפי׳ אחרי דס״ו ע״ב בפי׳ בי נשבעתי ובפי׳ נשא דק״ל ע״א ועכ״ז [ועם כל זה] הם אוילים מדרך פשעם) אעפ״כ [אף על פי כן] הם אוילים מהם כי לא ידעו דרך פשעם

And as for their transgression, which is greater than their iniquities, for "transgressions (pesha'im) are the rebellions" (and see what is written in the discourse beginning "As an eagle stirs up," on the matter of "for we have transgressed," and this is "and they have transgressed against Me." The meaning of "against Me" (bi) is along the lines of what is written in Parshas Acharei, folio 66b, on the meaning of "By Myself (bi) I have sworn," and in Parshas Nasso, folio 130a; and even so, "they are fools because of the way of their transgression"): nevertheless they are fools about them, for they do not know the way of their transgression.

ולא מפשעם ממש אלא מדרך פשעם

And [it says] not "from their transgression" itself, but "from the way of their transgression,"

כי הדרך הגורם לפשע ומרד הוא פריקת עול מלכות שמים והיינו לפי שאינו נראה לעיני בשר כמו מלך בשר ודם,

for the way that causes transgression and rebellion is the casting off of the yoke of the kingdom of Heaven; and this is because He is not seen by eyes of flesh as a king of flesh and blood [is].

ולפיכך בק"ש [בקריאת שמע] שמקבל עול מלכות שמים ומאריך באחד ועי"ז מגיע לואהבת להיות חפץ בגילוי אלהותו יתי ושלא יחשיך החשך ממנו. ואזי יתמרמר הוא מאד ויבין שיש חטא ופשע שע"י זה החשך מחשיך שהוא רחוק מאור פניו יתי בתכלית ואזי אומר בש"ע [בשמונה עשרה] סלח לנו וכו'

And therefore, in the Shema, when one accepts the yoke of the kingdom of Heaven and lingers over "One," and through this reaches "And you shall love," to desire the revelation of His G-dliness, may He be blessed, and that the darkness not darken [it] from him, then he becomes very embittered, and understands that there is sin and transgression through which the darkness darkens, so that he is utterly far from the light of His countenance, may He be blessed; and then he says in the Shemoneh Esreh, "Forgive us," etc.

(ועמ"ש בד"ה מה טובו גבי והתשובה השלישית).

(And see what is written in the discourse beginning "How goodly," concerning "and the third answer.")

אך לא די במרירות זו מהתבוננות שבשעת ק"ש [קריאת שמע] ותפלה לבד רק שצריך לקבוע עתים ולכן תקנו עת קבוע בתיקון חצות לקבוע מרירות זו בנפשו.

But this bitterness, from the contemplation at the time of the Shema and prayer alone, is not enough; rather, one must set fixed times. And therefore they instituted a fixed time, in Tikkun Chatzos, to fix this bitterness in one's soul.

וזהו בזכרנו את ציון שהיא נקודת מלכות שמים כמ"ש במ"א וע"י המרירות זוכה לבחי' גילוי אלהותו יתי כנ"ל,

And this is "when we remembered Zion," which is the point of the kingdom of Heaven, as is explained elsewhere; and through the bitterness one merits the level of the revelation of His G-dliness, may He be blessed, as mentioned above.

ועמ"ש הטע' [הטעם] בזה בד"ה והנה מנור' [מנורת] זהב כי מרירות זו הוא ע"י בחי' בחכמה אתברירו הפך מבחי' אוילים מדרך פשעם כו' ובחכמה הוא גילוי אור א"ס הוי' בחכמה.

And see what is written on the reason for this in the discourse beginning "And behold, a menorah of gold": that this bitterness comes through the level of "through Chochmah (wisdom) they are refined" (bechochmah isbreru), the opposite of the level of "fools because of the way of their transgression," etc.; and in Chochmah is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof): "Havayah, with Chochmah."

(ועמ"ש לקמן עוד טעם בזה שע"י המרירות זוכה לגילוי אלקות. וע' עוד מזה בד"ה והנה מנורת זהב).

(And see what is written below, another reason for this, that through the bitterness one merits the revelation of G-dliness. And see further on this in the discourse beginning "And behold, a menorah of gold.")

והנה הגורם לשכר מצוה היא המצוה בעצמה שהתורה והמצות הן הם המשכת גילוי אלהותו ית' למטה.

Now, what brings about the reward of a mitzvah is the mitzvah itself, for the Torah and the mitzvos are themselves the drawing down of the revelation of His G-dliness, may He be blessed, below.

וזהו היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמור אלי כל היום איה אלקיך. פי' שע"י הדמעה והמרירות הנ"ל זוכה ללחם שהיא התורה שנאמר בה והגית בו יומם ולילה.

And this is "My tears have been my bread day and night, while they say to me all day, 'Where is your G-d?'" That is: through the tears and the bitterness mentioned above, one merits "bread," which is the Torah, of which it is said, "and you shall meditate in it day and night."

לפי שהמרירות שאדם קובע בשעה זו בנפשו גורם להמשכת גילוי אלהותו על כל היום,

For the bitterness that a person fixes in his soul at this hour brings about the drawing down of the revelation of His G-dliness over the whole day.

משא"כ אם ישים אליו לבו רק בשעת תפלה לבד הנה אז הוא שעת הכושר למעלה שמתעורר למעלה מוחין דגדלות

Whereas if he sets his heart to Him only at the time of prayer alone, then that is the opportune time above, when the mature intellect (mochin degadlus) is aroused above;

אבל אחר התפלה כל היום אינו אלא ע"י התורה, וזהו באמרם אלי כל היום איה אלקיך כלומר איה כל היום אלקיך

but after the prayer, through the whole day, it is only through the Torah. And this is "while they say to me all day, 'Where is your G-d?'": that is to say, "Where, all day, is your G-d?"

שלא די בשעת תפלה לבד אלא צריך להיות לחם יומם ולילה ע"י התורה שהיא גילוי אלקותו ית'

For the time of prayer alone is not enough; rather, there must be "bread day and night," through the Torah, which is the revelation of His G-dliness, may He be blessed.

ואין גילוי זה אלא אחר המרירות בנפשו מריחוקה מה' כי בלא"ה [בלאו הכי] הרי נשארת למטה כו' וע"כ צריך להקדים דמעתי שעה קבוע

And this revelation comes only after the bitterness in his soul over its distance from G-d; for otherwise it remains below, etc. And therefore one must first have "my tears" at a fixed hour.

(ועמ"ש בד"ה ושבתה הארץ בענין כי נכמרו רחמיו כו' שימו לחם כו' ויבך שמה כו' ע"ש, וזהו ממש ענין היתה לי דמעתי לחם,

(And see what is written in the discourse beginning "And the land shall rest," on the matter of "for his compassion was stirred," etc., "Set out bread," etc., "and he wept there," etc.; see there. And this is exactly the matter of "My tears have been my bread."

גם כי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן נמשכים מי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] וכמ"ש סד"ה אני לדודי גבי הרועה בשושנים ששונים בהלכות ולעורר י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] זהו ע"י בכיה ומרירות.

Also, [it is] because the thirteen measures (middos) by which the Torah is expounded are drawn from the Thirteen Attributes (middos) of Mercy, as is explained at the end of the discourse beginning "I am my Beloved's," concerning "who grazes among the roses" (shoshanim), [those] who study (shonim) the laws; and arousing the Thirteen Attributes of Mercy is through weeping and bitterness.

וענין להקדים המרירות בשעה קבוע י"ל [יש לומר] שיהיה ע"ד מים תחתונים בוכים עמ"ש סד"ה במדבר סיני וסד"ה ענין הנסכים):

And the matter of putting the bitterness first, at a fixed hour, can be explained as being along the lines of "the lower waters weep"; see what is written at the end of the discourse beginning "In the wilderness of Sinai," and at the end of the discourse beginning "The matter of the libations.")

11 ה והנה עד"ז בענין היתה לי דמעתי לחם כו' ובענין איך שע"י המרירות דוקא נמשך בחי' אה"ר [אהבה רבה] דאהרן להיות עין בעין נראה כו' הנה כל זה הוא הקדמה לבאר ולהשכיל עד"ז ממש ענין הדלקת הנרות בשמן.

5. Now, along these lines, the matter of "My tears have been my bread," etc., and the matter of how it is specifically through bitterness that the level of Aharon's great love (ahavah rabbah) is drawn down, to be "seen eye to eye," etc.: all this is an introduction, to explain and make understood in exactly this way the matter of kindling the lamps with oil.

כי כמו שהשמן כותתין תחלה כתית למאור וגם עשוי מזיתים והזיתים הם מרים. כך הנה הדלקת והמשכת האהבה כרשפי אש שלהבת הבא' [הבאה] מבחי' ראיה הנ"ל להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' הוא ע"י בחינת שמן כתית

For just as the oil is first crushed, "crushed for the light," and it is also made from olives, and the olives are bitter, so the kindling and drawing forth of the love like flashes of fire, a flame, which comes from the level of seeing mentioned above, to desire the revelation of His G-dliness, may He be blessed, is through the level of "crushed oil":

דהיינו ע"י השפלות להיות שפל רוח וכמאמר ונפשי כעפר לכל תהיה

that is, through lowliness, being humble of spirit, as it is said, "and let my soul be as dust to all."

והיינו ע"י התבוננות השפלות של הנפש איך ירדה ממקום כבודה ואיך המקום והזמן הם רחוקים מאור פניו ית' וגם שעי"ז יתמרמר על ההפך כנ"ל,

Namely, through contemplating the lowliness of the soul, how it has descended from its place of honor, and how place and time are far from the light of His countenance, may He be blessed; and also that through this he will be embittered over the opposite, as mentioned above.

והענין דהנה כתיב כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו.

And the matter is this: it is written, "Like the good oil upon the head, running down upon the beard, the beard of Aharon, that runs down over the edge of his garments (middosav)."

פי' זקן אהרן הוא דיקנא דכהנא רבא (והן דרך פרט י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] בחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן כנ"ל)

The meaning: "the beard of Aharon" is "the beard of the High Priest" (dikna dechahana rabba) (and in particular they are the thirteen tikkunim of the beard (tikkunei dikna), the level of the Thirteen Attributes of Mercy, [and] the thirteen measures by which the Torah is expounded, as mentioned above),

בחי' שערות שהן הן הלכות התורה שנקרא קווצותיו תלתלים שהן הן המשכת גילוי אלהותו מלמעלה למטה בריבוי התחלקות לאין קץ ויש על זה בחי' שמן הטוב שהוא בחי' חכמה עילאה שנמשך עליהם.

the level of hairs, which are the laws of the Torah, called "His locks are curled" (kevutzosav taltalim), which are the drawing down of the revelation of His G-dliness from above to below in a multiplicity of divisions without end. And upon this there is the level of "the good oil," which is the level of supernal Chochmah (wisdom), drawn down over them.

(והענין יי"ל [יש לומר] דהשערות הם דז"א קווצותיו תלתלים שחורות כעורב והשמן שעליהם זהו חכמה עילאה דאצילות. אך עוד יי"ל [יש לומר] דהכוונה ג"כ על שערות די"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א וכמ"ש הזקן זקן אהרן נזכר ב"פ [ב' פעמים] זקן

(And the matter, it may be said, is that the hairs are those of Z'eir Anpin (the emotive attributes), "His locks are curled, black as a raven," and the oil upon them is the supernal Chochmah of Atzilus (Emanation). But it may further be said that the intent is also to the hairs of the thirteen tikkunim of the beard of Arich Anpin; and as it is written, "the beard, the beard of Aharon": "beard" is mentioned twice.

והענין דהשערה יש בה חלל מבפנים שבו נמשך ומתלבש איזה חיות מהמוחין. והנה השערות עצמן הם ממותרי מוחין ולכן יכולים לחתוך את השערות ואין זה נוגע להמוח כלל.

And the matter is that a hair has a hollow inside, in which some life-force (chayus) from the brain (mochin) is drawn and enclothed. Now, the hairs themselves are from the surplus of the brain, and therefore one can cut the hairs and it does not affect the brain at all.

והנמשל יובן ברוחניות דבחי' שערות נקרא לבושים כענין המשל שבו וע"י משיגים הנמשל אשר המשל זהו בחי' השערה עצמה ובחי' הנמשל המלובש בו זהו ענין החיות המלובש בתוך חלל השערה וכמ"ש כ"ז [כל זה] במ"א בפי' האל אב הרחמן המהולל בפה עמו.

And the application will be understood in spiritual terms: the level of hairs is called "garments," like a parable, in which and through which one grasps what it illustrates. The parable is the level of the hair itself, and what it illustrates, enclothed in it, is the life-force enclothed within the hollow of the hair; as all this is explained elsewhere, on the meaning of "the G-d, the merciful Father, praised by the mouth of His people."

ועד"ז יובן בענין התורה שהיא בחי' שערות כי התורה נק' משל הקדמוני פי' שהיא בחי' משל ולבוש לבחי' קדמונו של עולם שכמו שע"י המשל יושג הנמשל כך ע"י התורה יהיה השגה באור א"ס ב"ה שהוא קדמונו של עולם וכמ"ש במ"א.

And in the same way one will understand the matter of the Torah, which is the level of hairs. For the Torah is called "the parable of the Ancient One" (meshal hakadmoni), that is, it is a parable and a garment for the level of the Ancient One of the world: just as through a parable what it illustrates is grasped, so through the Torah there will be a grasp of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, who is the Ancient One of the world, as is explained elsewhere.

וזהו שהלכות התורה הן בחי' השערות עצמן ר"ל [רוצה לומר] שהם הנק' משל הקדמוני ויש עליהם בחי' כשמן הטוב שהוא בחי' חכמה דאור א"ס ב"ה ממש מבחי' קדמונו של עולם היינו חכמה דא"ק [דאדם קדמון] או חכמה דעתיק יומין הנמשך ומלובש בהם

And this is [what is meant] that the laws of the Torah are the level of the hairs themselves, that is to say, they are what is called "the parable of the Ancient One"; and upon them there is the level of "like the good oil," which is the level of the Chochmah of the Infinite Light, blessed be He, itself, from the level of the Ancient One of the world, that is, the Chochmah of Adam Kadmon or the Chochmah of Atik Yomin, which is drawn down and enclothed in them.

וזהו ענין השערות עצמן ובחי' כשמן הטוב היורד ונמשך עליהם והנה השערות עצמן הנק' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א הם בחי' חיצוניות לגבי פנימיותן שהוא בחי' כשמן הטוב שהפנימיות נמשך מבחי' פנימית הכתר שהוא עתיק יומין.

And this is the matter of the hairs themselves, and of the level of "like the good oil," which runs down and is drawn over them. Now, the hairs themselves, called the thirteen tikkunim of the beard of Arich Anpin, are the level of the outer dimension (chitzoniyus) in relation to their inner dimension (pnimiyus), which is the level of "like the good oil"; for the inner dimension is drawn from the level of the inner dimension of Keser (the Crown), which is Atik Yomin.

אך אי אפשר להמשיך הפנימית כי"א ע"י החיצוניות וזהו ג"כ ענין הנ"ל שהשמן נמשך מן הזיתים והזיתים הם מרים. כי הזיתים הוא בחי' צומח והוא ענין השערות עצמן די"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהם בחי' צומח.

But it is impossible to draw down the inner dimension except through the outer dimension. And this is also the matter mentioned above, that the oil is drawn from the olives, and the olives are bitter: for the olives are the level of the vegetative (tzome'ach), and this is the matter of the hairs themselves of the thirteen tikkunim of the beard, which are the level of the vegetative.

ולכן הזיתים הם ג"כ מרים כי כן השערות עצמן נק' דינים לגבי הפנימיות המלובש בהן וכמו שערות הדיקנא שהם תקיפין וקשים, וכן בהלכות התורה יש בחי' דינים וגבורות וכמ"ש קווצותיו תלתלים שחורות כעורב כמ"ש במ"א,

And therefore the olives are also bitter: for so too the hairs themselves are called severities (dinim) in relation to the inner dimension enclothed in them, like the hairs of the beard, which are strong and hard. And so too in the laws of the Torah there is the level of severities and Gevuros (restraints), as it is written, "His locks are curled, black as a raven," as is explained elsewhere.

ואף דבא"א השערות הם כתלג חיוור עכ"ז [עם כל זה] קשישין אינון כו'.

And even though in Arich Anpin the hairs are "white as snow," nevertheless "they are hard," etc.

וכדי להמשיך בחי' זו זהו דוקא ע"י שהאדם טועם מרירות בנפשו מן החשך המסתיר ושורש דשרש ההעלמים נמשך מן הלבושים המסתירים שהן בחי' שערות כנ"ל ואזי ע"י"ז אח"כ זוכה לגילוי בחינת הפנימית בחי' כשמן הטוב חכמה עילאה והחכמה תחיה שלמעלה מבחי' צומח. וכמ"ש במ"א ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין מ"ש ע"פ כי תשמע בקול. בבחי' הפנימית המלובש בתוך הקול התורה כו':)

And drawing down this level comes specifically through a person's tasting bitterness in his soul over the darkness that conceals; and the root of the root of the concealments is drawn from the concealing garments, which are the level of hairs, as mentioned above. And then, through this, he afterwards merits the revelation of the level of the inner dimension, the level of "like the good oil," supernal Chochmah, and "wisdom gives life," which is above the level of the vegetative; as is explained elsewhere. And from all this one will understand the matter of what is written on [the verse] "When you hearken to the voice": in the level of the inner dimension that is enclothed within the voice of the Torah, etc.)

12 קיצור. (ענין שמן כתית ומרירות הזיתים. כשמן הטוב יורד):ו והנה בחי' שמן זה נק' שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה דאית קדש בלא וי"ו ואית קדוש בוי"ו ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קודש.

Summary. (The matter of crushed oil and the bitterness of the olives. "Like the good oil running down.") 6. Now, this level of oil is called "oil of holy anointing" (shemen mishchas kodesh), the anointing of the supernal kodesh (holy); for there is kodesh without a vav, and there is kadosh with a vav. And see what is written on this in the discourse beginning "Go forth and gaze," concerning "Lift up your hands [in] holiness (kodesh)."

והנה בסדר ההשתלשלות א"א כלל שיומשך מבחי' זו דקדש ממש ע"י השתלשלות שאפי' [שאפילו] כל המשכות בעולמות עליונים הוא מבחי' קדוש בוי"ו וגם קדוש הוא מובדל כו'.

Now, in the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus), it is entirely impossible for [anything] to be drawn from this level of the very kodesh by way of hishtalshelus; for even all the flows in the higher worlds are from the level of kadosh with a vav, and kadosh too is "separate," etc.

אך אמנם ע"י התורה היא בחי' שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה ממש כי התורה היא ממש המשכת חכים ולא בחכמה ידיעא שהוא בחי' קדש ממש.

But through the Torah there is the level of "oil of holy anointing," the anointing of the supernal kodesh itself; for the Torah is truly the drawing down of "He is wise, but not with a knowable wisdom," which is the level of kodesh itself.

13 והוא היורד ונמשך על בחי' השערות דוקא שהן הן הלכות התורה ולכן מברכין אשר קדשנו במצותיו קדשנו ממש למדרגת קדש העליון ואנשי קדש תהיון לי.

And it is this that runs down and is drawn specifically over the level of the hairs, which are the laws of the Torah. And therefore we bless "Who has sanctified us (kideshanu) with His commandments": He has made us truly holy, to the rank of the supernal kodesh, and "you shall be holy men (anshei kodesh) to Me."

ולכן עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש שהקדוש הוא מה שממשיכים מבחי' קודש כו'. כך ימשיכו המלאכים בחי' קדוש בוי"ו מהנשמות שנק' אנשי קדש ממש.

And therefore, in the future, "kadosh" will be said before the righteous, for kadosh is what is drawn from the level of kodesh, etc. Thus the angels will draw the level of kadosh with a vav from the souls, which are called truly "holy men" (anshei kodesh).

14 והנה ההמשכה זו דבחי' קדש ממש נמשך דוקא ע"י הלכות התורה המלובשות בגשמיות ממש משא"כ בעולמות עליונים

Now, this drawing down of the level of the very kodesh comes specifically through the laws of the Torah, which are enclothed in actual physicality, which is not so in the higher worlds.

וכמ"ש במ"א משל לזה ממה שהשכל המאיר ע"י הדבור שהוא רוחני אין זה רק הארת השכל אכן בהטפה הגשמיות מלובש עצמיות החכמה ממש, ועמ"ש מזה באג"ה [באגרת הקודש] סד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי ועוד זאת שהרי הדבור כו' ע"ש.

And as is explained elsewhere, an analogy for this: the intellect that shines through speech, which is spiritual, is only a radiance of the intellect; but in the physical drop the very essence of Chochmah (wisdom) is enclothed. And see what is written on this in Iggeres HaKodesh, at the end of the discourse beginning "To understand what is written in Pri Etz Chaim," concerning "And furthermore, for speech," etc.; see there.

ועד"ז יובן איך שע"י הלכות התורה שבגשמיות נמשך משיחותא דקדש העליון ממש מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות כנ"ל.

And in the same way one will understand how, through the laws of the Torah in physicality, the anointing of the supernal kodesh itself is drawn down, that which is above the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus), as mentioned above.

15 והנה סיפיה דקרא שיורד ע"פ מדותיו ר"ל [רוצה לומר] שיתגלו מדותיו של הקב"ה ואהבתו כו' מלמעלה למטה

Now, the end of the verse, "that runs down over the edge of his garments (middosav)," means that the attributes (middos) of the Holy One, blessed be He, and His love, etc., will be revealed from above to below,

ולא כמדת בשר ודם ממטה למעלה בצמאון כו' כנ"ל רק שיהיה גילוי אלקות למטה כמו למעלה ממש ע"י התורה ומצות שהן הן המשכת מדותיו של הקב"ה י"ג מדות הרחמים כו',

and not in the manner of flesh and blood, from below to above, in thirst, etc., as mentioned above; but rather that there be a revelation of G-dliness below truly as above, through the Torah and mitzvos, which are themselves the drawing down of the attributes of the Holy One, blessed be He, the Thirteen Attributes of Mercy, etc.;

וכמ"ש ושמן ימינו יקרא (במשלי סי' כ"ז י"ו) פי' שע"י בחי' שמן נמשך ונקרא בחי' ימין זו הוא בחי' אהבה רבה וימינו זו הוא אהבתו של הקב"ה ורצונו

and as it is written, "and the oil of his right hand calls out" (in Proverbs, chapter 27, [verse] 16). The meaning is: through the level of oil, the level of the right is drawn down and called forth. This is the level of great love (ahavah rabbah), and "his right hand" is the love of the Holy One, blessed be He, and His will.

(והיינו כי אבא שהוא חכמה עילאה בחי' שמן מלביש חסד דא"א שהוא ימינו של הקב"ה דהיינו בחי' סוכ"ע כמ"ש במ"א ע"פ וימיני טפחה שמים

(That is: Abba, which is supernal Chochmah, the level of oil, enclothes the Chesed (kindness) of Arich Anpin, which is the right hand of the Holy One, blessed be He, that is, the level of sovev kol almin (the light that encompasses all worlds), as is explained elsewhere on [the verse] "and My right hand spanned the heavens";

ולכן שמן ימינו יקרא, והגם כי לפי מה שנת' [שנתבאר] השמן הוא חכמה דא"ס שלמעלה מחסד דא"א מ"מ גם חכמה עילאה דאצי' נק' שמן לפי ששרש מוחין דאבא נמשכים מלמעלה מעלה כו', ועמ"ש מזה בד"ה מצה זו.

and therefore "the oil of his right hand calls out." And although, according to what was explained, the oil is the Chochmah of Ein Sof, which is above the Chesed of Arich Anpin, nevertheless the supernal Chochmah of Atzilus (Emanation) is also called oil, because the root of the mochin (intellect) of Abba is drawn from very high above, etc. And see what is written on this in the discourse beginning "This matzah."

והנה חסד דז"א נק' חסד עולם וממנו שרש בחי' אהבת עולם אבל חסד דא"א נק' רב חסד כי חפץ חסד הוא ומשם נמשך בחי' אהבה רבה כו'

Now, the Chesed of Z'eir Anpin (the emotive attributes) is called "the kindness of the world" (chesed olam), and from it is the root of the level of "love of the world" (ahavas olam); but the Chesed of Arich Anpin is called "abundant in kindness" (rav chesed), "for He desires kindness," and from there is drawn the level of great love (ahavah rabbah), etc.;

ונק' חסד דקשוט פי' חסד של אמת היינו להיות אמת הוי' לעולם והיינו שיהי' [שיהיה] הגילוי למטה כמו למעלה ממש. וזהו ענין היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים עמ"ש מזה בד"ה פי' נסכים).

and it is called chesed dikshot, that is, "kindness of truth" (chesed shel emes), namely that "the truth of Havayah is le'olam (to the world)"; that is, that the revelation be below truly as above. And this is the matter of "the great hand that Havayah performed in Egypt"; see what is written on this in the discourse beginning "The section of the libations.")

דהיינו ע"י התורה והמצות שהן רצונו וחכמתו ית'.

That is, through the Torah and the mitzvos, which are His will and His wisdom, may He be blessed.

אך גם בבחי' זו לא יחפוץ מדותיו של הקב"ה לבד בבחי' חיצוניותיו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו אלא ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף מקרב איש ולב עמוק לבקש את פניו פנימיות רצונו ית' מקור וחיות המדות.

But even at this level, one should not desire the attributes of the Holy One, blessed be He, alone, in their outer dimension (chitzoniyus), as our Sages, of blessed memory, said: "Whoever says, 'I have nothing but Torah,' does not have even Torah." Rather, "he shall set his heart to Him," and "his spirit and his soul he shall gather to Him," from "within a man, and a deep heart," to seek His face: the inner dimension of His will, may He be blessed, the source and life-force of the attributes.

(וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אליו ולא למדותיו הוא אור א"ס ב"ה המלובש בהמדות ולא המדות עצמן. ואף גם בי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כבר נת' [נתבאר] שיש בהן חיצוניות ופנימיות כנ"ל).

(And as our Sages, of blessed memory, said, "to Him, and not to His attributes": that is, the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is enclothed in the attributes, and not the attributes themselves. And even in the Thirteen Attributes of Mercy, it was already explained that they have an outer dimension and an inner dimension (pnimiyus), as mentioned above.)

וזהו אל מול פני המנורה דהיינו פנימית רצון העליון שהוא בחי' מול פני המנורה היינו כי פני המנורה הוא הרצון דכנס"י [דכנסת ישראל] כנזכר לעיל אות א',

And this is "toward the face of the Menorah," that is, the inner dimension of the supernal will, which is the level of what is opposite the face of the Menorah. That is: "the face of the Menorah" is the will of Knesses Yisrael (the Congregation of Israel), as mentioned above in section 1;

אך מול פני המנורה היינו בחי' הפנים עליונים המאירים בבחי' זו באור פני מלך חיים כמ"ש במדרש רבה כאן,

but "opposite the face of the Menorah" is the level of the supernal face, which shines upon this level, "in the light of the King's face is life," as is written in the Midrash Rabbah here.

והיינו ע"ד כמים הפנים לפנים והוא ענין יאר ה' פניו אליך ישא ה' פניו אליך התגלות פנימית רצון העליון הנמשך ומאיר מול פני המנורה

And this is along the lines of "As in water, face [answers] to face," and it is the matter of "May Havayah make His face shine upon you," "May Havayah lift up His face toward you": the revelation of the inner dimension of the supernal will, which is drawn down and shines opposite the face of the Menorah.

וכמ"ש במ"א בד"ה כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי"ה אבקש.

And as is explained elsewhere, in the discourse beginning "When you go out," on the matter of "Of You my heart said, 'Seek My face'; Your face, Havayah, I will seek."

ואהרן כה"ג [כהן גדול] היה מעלה הנרות נש"י [נשמות ישראל] שיהיה לבם מכוון לא"ס ב"ה ממש

And Aharon the High Priest would raise up the lamps, the souls of Israel, so that their heart be directed to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself,

שהוא בחי' מול פני המנורה (וע' בחולין די"ט סע"ב [סוף עמוד ב] בענין מול ערפו כו') יאירו בחי' שבעת הנרות שהן ז' מדרגות שבנשמות עובדי ה' כנ"ל:

which is the level of what is opposite the face of the Menorah (and see Chullin, folio 19b, at the end of the side, on the matter of "opposite its nape," etc.): "shall give light," the level of "the seven lamps," which are the seven levels in the souls of those who serve G-d, as mentioned above.

16 **קיצור.** (השמן נק' משחת קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו ולכן אינו נמשך רק על הזקן שהן הלכות התורה. יורד ע"פ מדותיו. ומכל מקום צ"ל אם ישים אליו לבו מול פני המנורה):

Summary. (The oil is called "holy anointing," which is above the level of kadosh with a vav; and therefore it is drawn down only upon the beard, which is the laws of the Torah. "That runs down over the edge of his garments (middosav)." And nevertheless there must be "if he sets his heart to Him," "opposite the face of the Menorah.")

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/behaaloscha/1/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok